

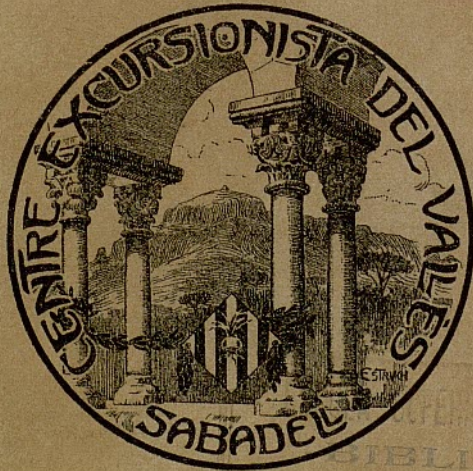
1400500620

AL 3 Font

3222 *Obsequi del Autor.*

Homenatge

del

Armarí _____
 al _____
 Nombre _____

Dr. N. Font y Sagué

1873 - 1910

El Dr. Mossen Norbert Font y Sagué fou un home de qualitats morals y de condicions d'intellecte verament excepcionals.

Era geòlec eminent, escriptor notable, excursionista tan entusiasta com ilustre. Ell va ésser el primer, el més intel·ligent y el més ardit de nostres espeleòlecs.

De molt temps ensá, en tota alta iniciativa científica, artística, social o de cultura, no hi faltava mai el seu concurs.

Divulgant arreu de Catalunya ab una activitat maravellosa la seva ciencia, despertá en molts amor intens a l'estudi de la Naturalesa y promogué poderosament la cultura del nostre poble...

Y el CENTRE EXCURSIONISTA DEL VALLÈS, qu'estimava ab tota efusió pels seus mèrits y per la seva obra al difunt Mossen Font, li volgué dedicar una solemne sessió necrològica a fi d'honorar dignament sa gloriosa memoria. Y ha volgut també que de l'acte'n quedés, apart la saludable impressió dels encomiásticos parlaments, un magnífic retrat y la biografia de l'homenatjat. Per aixó hem imprès aquesta, de la que'n farem obsequi a nostres consocis.

La biografia del malaguanyat Font y Sagué ha sigut escrita pel seu deixeble predilecte, el jove Mossen Marian Faura y Sans, qui havia intimat ab son volgut mestre ensemps que coneixia perfectament l'obra del mateix. Tot aixó ho demostra Mossen Faura en aquest treball y en la completíssima Bibliografia de Mossen Font y Sagué que fa poc ha publicat.

Mossen Faura sembla com si hagués heretat del popular «geòlec catalá» els talents, l'amor a les ciencias naturals, a la patria, al treball...

¡Menos mal per la Ciencia y per Catalunya que desde la portada d'una necrologia poguém saludar, precisament en el seu autor, un novell geòlec ja de mèrits rellevants!

Per la Junta Directiva,

JOAN MONTLLOR Y PUJAL, president.

Abril de 1911.

Biografia

de

Mossen NORBERT FONT Y SAGUÉ

ESCRITA PER

Mossen Marian Faura y Sans

y llegida en la Sessió necrológica que a la memoria y en honor d'aquell home de ciencia tingué lloc en el

CENTRE CATALÁ

de Sabadell

el 15 de Janer de 1911.

Senyors:

Ab els pobles grans, forts y virils s'eternisa la memoria d'aquells homes vivificadors y que'ls hi donen personalitat. Aquella Catalunya rica y plena resta atuida en el jou d'un foraster centralisme antipatriòtic; y, malgrat aquest, nostra Patria jamai serà conquerida, per tenir en son sí una virtut altruista de llibertat, contra l'esclavatje opresor!

Aquesta lluita eterna, noble y sincera s'extén arreu; y en totes les branques del saber humá se fá carnatge pera salvar la dignitat de Catalunya, sempre culta, y sempre enmirallada en la veritat; y, aixís, segellém la personalitat de nostre poble, actiu, treballador y que acomet grans empreses.

Reunits estém avui pera cumplir un acte de justícia, d'amorós respecte y profunda admiració, que neix del fons de nostre cor y que sentím per un apóstol perdut y^{la} disort ens ha extraviat. En el renaixement de la nova Catalunya hi han contribuït genis feconds; y, just es que's gravi en nostres senys y en nostres cors una de les joies més preuades de la Catalunya del segle xx:—la memoria del malaguanyat naturalista, eminent geólec, patriòtic

convensut y exemplar sacerdot, Mossen Norbert Font y Sagué, que la dalla mortal ens l'arrencá d'entre nosaltres, quan comensávem a saborejar sos coneixements, y ell a enlairarse ab ses altives volades.

Innombrables son els mérits que Mossen Font havia contret pera que tot Catalunya s'hagi conmogut al correr de boca en boca la trista y desconsoladora nova de la mort del llivertador de l'aigua presonera en el sots-sol; del intérprete dels signes rónecs y laberíntics que's troben en els fulls de la cronología de l'història geológica de nostre terreny; el protector de nostres industries naturals; descubridor de grans maravelles subterrànies; y defensor de nostres llivertats. Escrigué casi tots sos treballs en nostra hermosa y benvolguda llengua, amb una cadencia y dolcesa, que les qüestions més núes y aspres de la ciencia pura, se feien, per éll exposades, senzilles y fàcilment compreses. Fou d'aquells homes de ciencia tant privilegiats que al allunyar-se deixen en el firmament un rastre lluminós per allí ont han passat.

Maí pagarem ab equitat el deute de gratitut que havém de rendir al eminent geólec. Mes, nostra voluntat es gran, nostra admiració intensa y nostra ofrena amorosa; y, sols aixís, no'n dubteu que podrém fer aquell homenatge que ab justesa eternisarà sa memoria, imprimint en les planes de nostra història, ab lletres d'or, el nom de Mossen Font y Sagué. Y aquest es el motiu d'estar avui acoblats per un acte tant solemniat.

Vosaltres, els sabadellencs, els excursionistes del Vallés, havíeu acompanyat al mestre,

al introductor de la geología práctica aplicada a Catalunya; vosaltres havíeu sentit dels llavis del preclar geólec aquelles racionals y categòriques explicacions, traduintvos, en el mateix terrer, el llibre de la natura, obrintvos les planes llurs, rublertes de geroglífics indescifrables, empró que vosaltres no deixaveu de comprendre. Per aixó just es que en aquest Centre s'hi respirin aquells ànims d'excursionisme científic que se vos llegá; essent vosaltres els cumplidors d'aquelles ensenyances y els continuadors de l'obra qu'instaurá nostre mestre; aquest es, verament, el millor homenatge y la més significativa recompensa ab que pogueu honrarlo en l'eternitat.—Deu vos ho premiará; y, que la Patria vos ho agraeixi!

Jo havia dipositat en l'intimitat del amic els secrets tresors de mon esperit; y per ma ingenuitat y tendresa conquerí de mon mestre, desd'aquelles mes albaides, les instruccions científiques. Aquesta cultura y aquell afecte originaren corrents de mútua correspondencia encar que de desproporcionada valúa, entre 'l mestre y el deixeble, entre l'amic y l'amat; per aixó en abdós regnava una franca y respectuosa armonía que'ns unificava, solidarisantnos en idees y en sentiments.

Mes, el desequilibre que fou sobtat y exabrupte ha resultat total y complert, traspasant mon cor, avui rígit pel condol y dominat per l'angoixa d'una recordansa trista, perduda en l'infinit, y de la que sols ne resten les fredes despulles.

Jo soc, sens dubte, el menys indicat pera poguervos parlar clara y serenament; car les coses que jo sento no son pás per esser estam-

pades ni parlades; tots mos afectes y sentiments se revolquen en confusió caótica al volguerlos traduir a mos companys. Voldria, sí, retratarvos, la personalitat del amic anyorat y del mestre perdut; més, jo no 'm sento en forces suficients pera seguir avant... si no fós per el companyerisme qu' aquí regeix, y l' esprit patriótic que m' anima.

Mes, que voleu que vos digui d'aquell prodigi d'activitat, de Mossen Font y Sagué?; si vosaltres teniu presents tots sos treballs, recordeu sa silueta, teniu en vostres llars ses publicacions, y tal volta n'haveu tret alguns de vosaltres fruits práctics de ses instruccions científiques? A Catalunya s'hi contenen en son renaixement filososps qu'esbrinen les més abstractes qüestions de nostres misteris; poetes d'alt vol que transcriuen nostres costums; pintors que copien les maravelles de la prodigiosa naturalesa; músics que ab les tradicionals melodíes de nostre país composen els cántics de nostre poble; les arts arquitectóniques revolquen les arcáiques construccions instaurant una constitució nova y original; y en les ciencias d'experimentació hi veiem homes de gran talent que analisen els fenómens més secrets y obscurs pera l'intel·ligencia humana. Tots en conjunt están en contínuu y actíu rebombori, embolcallats per una ombrívola passió única y dignificant, qu'es l'amor patri y l'interés per la personalitat de nostra Catalunya. Empró, entre tots élls, no n'hi há cap que's presenti ab aquella franquesa, bravura y relléu que enlaira magestuosament desde sa juvenesa a nostre Mossen Norbert Font y Sagué; sols éll, en pocs anys, pogué extendre son nom per

nostres pobles y comarques, y sos treballs havien passat les fronteres, essent conegut el geólec catalá per persones intellectuals d'altres nacions.

Complint, doncs, ab vostres desitjos, m'atreveixo a glosar la personalitat de Mossen Font, malgrat mon estat d'ánim, apenat per la pérdua del sér més volgut que he tingut en aquesta terra apart de ma familia; per lo que avans de continuar vos exigeixo que cubriu ab el mantell del olvit aquelles imperfeccions, que com a obra humana, fessin desmeréixer aquest modest homenatge que en llaór de Catalunya, nostra mare, endressa l'últim de sos fills al més épic de llurs varons.

*
* * *

Mossen Norbert Font y Sagué fou nat a Barcelona el 17 de Septembre de 1873, essent batejat en la Seu de la ciutat dels comtes al 21 del mateix mes y any.

Als dotze anys entrá en el Seminari seguint els estudis eclesiásticos ab gran aprofitament.

Desde molt jove se caracterisá per una febrós activitat, y corria errant per tots els viaranys de la producció intelectual; se sentí poeta, y feu hermoses composicions literaries; regirá els recons dels arxius y biblioteques desitjant historiar a nostre poble; per entreteniment colorejá quadros pictórics; recorregué nostres comarques en busca de monuments arquitectònics, publicant importants monografies; ab un entussiaste patriotisme defensá com a polític nostres drets nacionals, escrivint admirablement sobre el regionalisme catalá.

Als setze anys havia ja estampat sa firma pera la publicitat, y desde aquella época no deixá de manejar ab gran facilitat aquella pluma dorada, comunicant a nostre poble tots sos treballs y sos sentiments. No hi há més que repassar sa bibliografía y veureu com Mossen Font en sa juvenesa no's podia donar compte més que de sa activitat prodigiosa, constant y perpétua; mentres restá tancat en les parets del Seminari no feu més que donar mil voltes sens cap orientació fixa y determinada, sens brújula que guiés ses falagueres aspiracions.

Mes, a Mossen Font no se'l coneix com á poeta o polític, pintor o folk-lorista, arqueólec o historiador; son nom era del geólec catalá, y aquesta ha sigut la personalitat que l'ha caracterisat y que l'inmortalisa.

Ditxós aquell jorn en que per una inspiració oculta se presentá al Dr. Almera pera dibuixar els fossils de nostre terreny, pera completar l'obra que allavors anava a publicar nostre comú mestre l'eminentíssim geólec el Dr. don Jaume Almera ab la cooperació del senyor Bofill. Al veurer aquell home de ciencia que un jove de 20 abrils tenia aquella má tant pulcre pera reproduir les formes naturals, al mateix temps que aquella perspicacia pera la classificació de les especies fossils, volgué remunerar sos treballs d'una manera especial, que fou nomenant al seminarista Font com a conservador del Museu del Seminari.

No obstant, no deixá ses revoltes aficions a les ciencias literaries, arqueològiques y històriques, fins que el Dr. Almera, observant que per tants variats camins no arribaría a posseir ni a dominar cap ciencia ab un exacte co-

neixement, y que ab tal diversitat d'assumpes no se l'hi esperava cap pervindre gloriós, al mateix temps que reconeixent sa predisposició y sa forsa intelectual capassa d'avensar en les ciències, induí al jove y diligent seminarista a cultivar únicament les Ciències Naturals.

Acceptá respectuosament el consell del mestre y s'entussiasmá ab la vinguda a nostra terra del espeleólec mundial M. Martel, en 1896. Aquelles primeres sensacions que experimentá en ses preliminars exploracions subterrànies no les pogué exposar, ni tampoc fou capàs d'escriureles ab l'exactitut afectiva de ses impresions directes y naturals. Posseit d'una imaginació privilegiada quedá sorprés per lo que se li presentá a sa vista al entrar per primera volta en el món de les belleses indescriptibles, enfront aquells prodigis d'abundants tresors subterrànies, en aquell món dels possibles y impossibles, realisats per la gota d'aigua en sa constant fabricació de segles, visibles ab una llum dubtosa que penetra ab por per les gorges dels abims y no s'atreveix a il·luminar les maravelles ocultes.

Aquell jove seminarista fou portador d'una ciència nova, descubridor de les belleses ignorades que restaven amagades en nostre sol, y com a poeta cantor de les magnificències de la natura, mirellatje de les celestials, escampá son vol d'au gegantina, y no tardá en conquerirse l'admiració de nostre poble simpatissant sa originalitat. Aquelles excursions espeleològiques foren el preàmbul de sos treballs geològics.

Veushaquí el naixement al món intelectual del que avui nosaltres admirém y seguirém

demá ses petjades pera continuar sa obra de investigacions geològiques en nostra terra.

En aquells temps era president del Centre Excursionista de Catalunya don Lluís M. Vidal, qui li imprimí el caràcter científic qu'avui té. El distingit enginyer de mines, pera lograr son propòsit aprofitá les aficions a les excursions subterrànies, y les fomentá prenenthi part activa desde els primers assaigs que Mossen Font comensá a fer, sens material especial y mancats d'aquella protecció que pera realisarles se requereix. El novell y jove espeleòlec s'enamora de la ciencia de les cavernes, entregantse totalment a les exploracions subterrànies ab una déria geganta, desafiant els perills que l'hi obstruïen el pás, y ab un delit ferm y conqueridor s'endinsá en el sí de nostres avencs més principals, corcats esferidors que minen y besen les rocoses Costes de Garraf. En aquells goces cavernosos en que ja mai s'hi havia aprofitat l'impúdic peu del home, empró que servien a voltes de segur hostatge pera l'au pura y casta, com també pera la papellona feble y carinyosa, l'intrèpit Font y Sagué hi entrava pausada y serenament, empenyentlo la curiositat, en busca de noves científiques; y descobrí, de per entre l'eterna ombra de la nit que n'es regina en les entranyes de la terra, aquells amors solitaris y voluptuosos ab que s'uneixen les belles formacions estalactítiques, aquells perfils desconeguts en l'art del home, objectes ignorats en la plástica artificiosa, divininats orgullosament sentades en sos tronos de pedra marbrosa en les obscuritats dels abims; y ab el somni del visionari se forjá, enfront la realitat d'una natura ignorada, imat-

ges, fantasíes, relleus, temples, ídols, y encisadores contemplacions que jamai ha vist el poeta, ni ha imaginat l'artista.

Totes ses excursions y els fruits científics que d'elles n'obtingué els trobareu testaments en ses publicacions, que doná a llum mitjantsant fascicles, notes o articles en la premsa catalana y en les revistes científiques, ab una amenitat sens igual y una senzillesa que captiva. La publicació més important que feu referent a n'aquesta branca de la Geología, es sens dupte el *Catálec Espeleològic* publicat en 1897 en el Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya, qu' ha servit de punt de partida pera tots els treballs que de la ciencia de les cavernes portem realisats, logrant que l'Espeleologia en nostra terra sigui una ciencia gens ignorada, y que ha donat bons resultats a l'industria, agricultura y higiene, prometent donarlos millors en el jorn que arreu se'n fassi justa aplicació.

Rebent els consells del mestre Dr. Almera, tant prompte com termená Mossen Font y Sagué en 1900 la carrera eclesiástica, ab migrats medis, fou a Madrid a estudiar la carrera de Ciències Naturals, ab tal aprofitament que lográ enmotllar ses aficions generals y desordenades, mitjantsant una orientació única y privilegiada que fôu pera la Geología. Deixá abandonats tots aquells antics entreteniments y ab un inténs estudi se formá en les ciencias geològiques, prenent part activa en les institucions científiques ab ses comunicacions y memories com a resultat de ses investigacions personals.

Se creá una Societat de Naturalistes a Bar-

celona, que éll reforsá, y més tart sostingué ab sa forsa intelectual y moral, l' *Institució Catalana d' Historia Natural*. Fou Mossen Font d'aquesta entitat digne president, y pera ferse càrreg de sa acció en ella se poden repassar els anals y ab profusió s'hi troba el nom de Mossen Font comunicant noves troballes pera la ciencia.

En 1901 el Dr. Rivas Mateos contá ab Mossen Font pera fer una secció especial a Barcelona de la *Real Sociedad Española de Historia Natural*, contribuinthi ab sa cooperació nostre novell geólec. Y durant sos estudis, en els tres anys que residí a Madrid, assistí ab constancia a les sessions, y publicá en la revista d'aquella societat importantíssimes memories com a mostra de sa extraordinaria laboriositat.

Sabut es que'n la nostra península hi manquen geólecs, y que tant prompte com n'apart un de nou en l'inmens camp de la ciencia, aquest se presenta com una estrella de primera magnitud. Per aixó s'extengué rápidamente el nom de Mossen Font al despertar la noticia d'un geólec estudiós, d'inteligencia privilegiada y d'un coneixement especialíssim pera arrencar de les roques unes deus ocultes y amagades dessota els estrats del terreny desert. En l'estiu de 1902 fou comissionat per el Marqués de Comilles a estudiar la constitució geològica del Sahara espanyol en el Rio de Oro, ab el fi de buscar aigua potable y aprofitar aquells sorrals pera l'Agricultura. No es necessari remarcar que en virtut de sa originaria activitat, que durant el mes que allí, en llunyanes terres, estigué, no's limitá al estudi especial pera que s'el comissio-

ná, sinó que, a més, aprofitá l'excursió pera recullir tota classe d'exemplars, d'insectes, moluscs, plantes, fòssils y objectes prehistòrics, que han sigut y continúen essent objecte d'estudi per naturalistes especialistes, els quals han publicat diferents notes dedicantli alguns el nom d'especies noves pera la ciència. També's recordá allí, en aquell desert, qu'era poeta y que posseía una literatura propia, escrivint sa última obra literaria: la dels *Quadros del Sahara*.

Mossen Norbert Font y Sagué finí ab brillant éxit la carrera de Ciències Naturals en el 1904; retorná gloriós a nostra patria, y esmersá desde un principi tots sos coneixements pera aplicarlos a nostra terra, difundint arreu, a la joventut estudiosa, aquells tresors amatatzemats ab sos estudis. Fou portador d'un títol que li doná autoritat pera les esdevenidores investigacions científiques.

Ab aquests pocs anys de vida activa, ha pogut cristallisar una Geologia propiament catalana. El Dr. Norbert Font y Sagué simpatís ab el poble y divulgá les més aspres qüestions de ciència pura, presentantles ab un ropatge senzill, aduc que elegant y fins atractívol; per aixó sa fama s'extengué per tota nostra regió, en part ja conquerida com atrevit explorador d'avencs.

Jo voldria poguervos exposar ab tota claretat l'obra capdal de Mossen Font y Sagué, la de la constitució de la Geologia de Catalunya; empró mes forses han quedat atuides al intentar realisar aital empresa. He procurat ordenar de desde la mort del insigne compatrici tots sos treballs; y per qué no confesarho? mon

ánim está abatut per el penós treball que se m'ha encomanat, el de procurar sincronisar totes aquelles investigacions pròpies y personals que tenia fetes nostre mestre, pera donar-les a conèixer al poble catalá, son admirador. Totes les anotacions se 'm presenten ab una confusió laberíntica per ont s'hi pert el més coneixedor de la voluntat activa, resolta y productora ab que estava vivificat nostre plorat amic.

El Dr. Font y Sagué lográ un coneixement absolut del regisme dels fenòmens geodinàmics que han influít y segueixen ses evolucions naturals en la constitució de nostre terrer; arribá a posseir una autoritat suprema ab ses conclusions formulades, referents a les qüestions de litigi científic; recorregué arreu desde 'ls frés-tecs Pirineus fins a les extenses esplanades de nostra Catalunya, d'una a l'altra part, removent les penyes y ab el martell a la má rompente esquirles pera llegir l'història geològica de nostra regió; instruit ab aquelles exploracions subterrànies escoltava si per el sots-sol s'hi planyien corrents subterrànies, perdudes en el caos dels estrats revolts per un geodinàmisme misteriós, y aixís lograva lliurar aquelles aigües que devien esser rebudes ab goig per nostres necessitades comarques.

Tots vosaltres tindreu presentes aquelles notícies ab que, sens parar, la premsa publicava dels seus treballs, excursions, conferencies y publicacions, que fins feien suposar que estava possessionat d'un misteriós portent d'ubiquitat. Era en el fons un impulsor d'activitat constant, dominat per un foc de patriotisme, y no deixava d'estar en acció contínua pera el servei de l'humanitat.

Me reca el no poguer exténdrem més en fer grans y trascendentals consideracions sobre la personalitat del Dr. Norbert Font y Sagué com a verdader geólec catalá; empró me plau y m'es suficient el que vosaltres li dediqueu aquest homenatge que avui reunits n'hi feu ofrena; aixó m'indica que vosaltres el coneixíeu perfectament, per lo que quedo excusat d'entretenir vostra benévola atenció, esperant de millors y més ágils plumes una recopilació total de l'obra geològica del eminent geólec catalá.

Empró aprofito l'ocasió pera fer recordansa de sos treballs més importants, tota vegada que aquests el coronen ab la diadema de l'immortalitat.

Al acabar Mossen Font la carrera de Ciències Naturals y venir a Catalunya, fou ocasió propicia pera que se l'hi conferís la càtedra de Geología dels Estudis Universitaris Catalans, en el curs de 1904-1905. Ab sa clara y metódica exposició científica constituí una escola nombrosa, que ab les excursions que's realitzen feu creixer el nombre d'aficionats pera la ciencia de la terra. Fou en el primer curs tan extraordinaria la labor científica, que arribá a esser suficient pera poguer publicar sa obra monumental la *Geología dinámica y extrati-gráfica aplicada a Catalunya*, en quina están reunits, y ab gran originalitat sintetisats, tots sos treballs d'investigació científica y aquells descobriments que 'n nostre terror havien realisat nostres eminents geólecs Dr. Almera y don Lluís M. Vidal, y comprovats per distingidíssims geólecs estrangers. Ab aquesta gran obra, com presumí l'autor de son prólec, s'han format verdaders geólecs, aixís com en les con-

ferències y excursions entraren en tant sump-tuós temple molts amateurs.

També ens ha llegat una altra obra importantíssima, qu'apart d'altres no menys interessants es de les de més valú; me refereixo a l'*Historia de les Ciències Naturals a Catalunya del segle IX al segle XVIII*.

Posteriorment, acordá l'Ajuntament de Barcelona la creació d'una Junta Autónoma de Ciències Naturals pera la conservació dels Parcs y Museus, y no quedá oblidada la personalitat de Mossen Font y Sagué, cridantlo pera formar part d'aquella extraordinaria y distingida comissió. En ella extengué sa activitat d'acció ab poderoses iniciatives y sa feconda intel·ligència realisant obres molt importants, dignes de tenirse en compte, com la restauració del Mamut, el Museu petrográfic, colecció paleontològica regional, etz...

Vos he indicat ja de com Mossen Font y Sagué n'era coneixedor dels secrets pera descobrir les aigües subterrànies, coneixéntsel per el deslliurador de l'aigua presonera. Díguin tho sinó, aquelles institucions que n'han obtingut sos immediats beneficis, com els Ajuntaments de Sant Feliu de Codines, Tarragona, Reus, etz...; y, també vosaltres, sabadellencs, n'heu sigut participants d'aquella gracia misteriosa, de descobrir els manantials subterrànies, que tant caracterisá al malaguanyat geólec catalá.

Y, últimament, lo que tal volta el precipitá a la sepultura, fou l'interés extraordinari ab que éll s'havía emprés l'obra de portar aigües a Barcelona; y, no 'n dubteu, que a ésser viu Mossen Font, ab poc temps hauria resolt el gran problema favorablement pera la ciutat

comtal. Y, avui, ho podem ben afirmar, que ell n'era portador d'un secret y original projecte, molt atrevit empró factible, y que ab grans economíes Barcelona hauría tingut aquelles aigües potables ab que somnía, en una abundancia extraordinaria, sens perjudicar en lo més mínim a la necessitada agricultura.

La Divina Providencia el cridá a millor vida en el 19 d'Abril de 1910. Estava en aquells moments atrafagat pera el sanejament de la Plana de Vich, analisant totes les aigües destinades al servei públic, deixantnos una abondó de notes extraviades referents a n'aquells focos d'infecció que ell tractava de combatre, estudi que volía estendre y realisar en tot Catalunya; n'era comissionat per l'Institut d'Estudis Catalans pera dirigir les excavacions del abric prehistóric de Capellades, el més antic que registra nostra prehistoria; treballava pera la portada d'aigües a Barcelona; dirigía molts altres treballs particulars pera l'aprofitament y busca d'aigües subterránies; cooperava en les publicacions de la casa Montaner y Simón, Salvat y Espasa; tenía en preparació moltes y importants publicacions, tals com la *Geología general d'Espanya, les nostres montanyes, les fonts termo-minerals de Catalunya*, etz..... Y com a capellá, desempenyava el càrrec d'Administrador de la Casa Municipal de Misericordia de desde el 1905, aont hi desplegava son zel apostólic pera aquelles tendres assilades; prepará la gran obra de cultura pera la dona, que avui presta grans serveis a la capital barcelonina en la pobre classe obrera, era conciliari de la Lliga espiritual de Nostra Senyora de Montserrat, etz.... En una paraula;

fou un digne y exemplar ministre del Altíssim.

Aquest era Mossen Norbert Font y Sagué!

Mes, si ara tenim valor pera donar una mirada enrera, ovirarem un prodigi d'activitat que's movía sots un impuls misteriós, com si'l guiés la senyera de Religió, Ciència y Patria, a la que apar sintetisarse tota la seva obra. En son esperit jamai hi tingué entrada l'ociositat. Y després d'una vida de tot treball y tot amor, deixá aquest món dels mortals pera entrar a fruir de les maravelles reservades per l'Omnipotencia.

Ab el renaixement de nostra nova Catalunya restará eternisat el nom de Mossen Norbert Font y Sagué.

Y, en nosaltres, que'ns hem de resignar, contra nostra voluntat, a n'aquesta distancia infinita entre lo temporal y lo etern, del mestre y el deixeble, en aquets moments, nostres parpelles son febles pera contenir una llágrima que regará les mortals despulles, y nostres llavis murmuren una oració qu'eleva l'esperit, mentres en nostre cor neix una esperança ombrívola, que's pert en l'eternitat de la justicia que'ns solidarisa y que promet juntarnos pera gosar per un sempre més de les maravelles sobrenaturals, els que en aquest món hem admirat ab encís les magnificencies de la Natura, escorcollant els secrets de l'obra misteriosa del Creador.

He dit.

MOSSEN M. FAURA Y SANS.

L' Excm. Ajuntament de la ciutat assistí en corporació an aquest acte, essenthi representat per nou senyors regidors y l'Iltre. senyor Arcalde, qui ocupá la presidencia.

També hi estaren dignament representades casi totes les institucions y societats culturals, econòmiques, artístiques, polítiques y recreatives de la localitat.

Se adheriren al homenatge,
la *Institució Catalana de Historia Natural*
y els *Estudis Universitaris Catalans*, quin delegat, don FRANCISCO NOVELLES, escrigué sentida carta impossibilitat de venir.

Hi prengueren part, glosant y exaltant la personalitat de Mossen Font y Sagué:

MOSSEN MARIAN FAURA Y SANS, autor de la biografia que llegí el Secretari, Ramon Graupera.

JOAN MONTLLOR Y PUJAL, President,

DOMINGO SALÓ,

ANTÓN DE P. CAPMANY,

de l'entitat organitzadora.

DOMINGO PALET Y BARBA,

del C. E. de Terrassa.

TIMOTEU COLOMINAS,

del Club Montanyenc.

LLUIS M. VIDAL,
President del *Ateneo Barcelonés*,
ab un notable treball que llegí el Vissecretari, An-
ton Martí.

EDUARD VIDAL Y RIBA,
Vispresident del *C. E. de Catalunya*.

MANEL FOLGUERA Y DURÁN,
del *C. E. del Vallés* y Diputat provincial.

Un públic nombrós y distingit s'associá fervoro-
sament al tribut d'homenatge.

Publicáren ressenyes de l'acte significant l'importància tinguda, els diaris locals *Diari de Sabadell* y *Gazeta del Vallés*, y el *Butlletí del C. E. de C.*

El President del *C. E. del Vallés*, al cloure la solemníssima sessió, demaná, prèvia justificació, que's coronés dignament l'homenatge donant el nom del Dr. Font y Sagué a un carrer de la ciutat.

L'auditori va adherirse a la petició de tan merescut honor ab entusiastes aplaudiments.

Y allavors, vist l'expontáni y unánim assentiment de la concorrencia, recomená ab el major interés la idea a l'Ajuntament y, en particular al senyor Alcalde y a la Comissió corresponent.

PRIMERA PUBLICACIÓ
D' AQUEST CENTRE.

Pera publicar:
DE L'ORIGEN HISTÓRIC DE SABADELL
per Ramon N. Comas.